

KULTURA ŘEČI SE ZAČÍNÁ LIMITNĚ BLÍŽIT NULE

Rozhovor s lektorkou Evou Spoustovou

Stála jsi někdy na jevišti jako amatér?

Já jsem nikdy nebyla amatér. Můj tatínek byl. Hrál divadlo ve Mšeně u Mělníka a tam měli velké dřevěné figury, marionety, a taky dělal brekeke jako vodník a měl ohromný úspěch, když mu na jevišti vypadly zuby a skákaly tam. Muselo se zastavit představení a stáhnout opona. A ještě jsme doma měli malé loutkové divadlo. Já jsem vlastně nikdy nechtěla být herec, chtěl jsem být výtvarník, dělat loutky a animovaný film. Moji rodiče ale usoudili, že k tomuto druhu obživy se nesmím dostat, protože tam jsou jen zkažení lidé. Jen drastickou shodou náhod jsem se přihlásila na alternu, tenkrát to byla loutkárna, na herectví, protože jsem neměla nakreslené věci na výtvarku, a oni mě vzali.

A to ti doma prošlo, na rozdíl od výtvarky?

Neprošlo. Musela jsem dělat zkoušky na pedág, na který jsem se nedostala, jelikož tatínek byl poslední učitel na Praze 1, který šel k pohovoru. Řekli mu, že když přivítá na nějaké schůzi nějakého generála, že mu dají školu, kde bude moci dělat ředitele. Nepřivítal. Taky jsem měla na gymplu ředitele, který řekl, že když se dostanu na vysokou školu, sní kravatu. Musela jsem dělat zkoušky na pedág, jelikož jsem mezi herce nesměla a mezi nikoho, kdo se ochomýtá okolo divadla. Nikam jsem se ale nedostala, jelikož přišel dopis z ÚV KSČ, že dceru tohoto pána nemůžou přijmout na žádnou vysokou školu. Šla jsem pak rovnou učit a rok jsem učila v první třídě. Tenkrát nebyli učitelé a učil každý, kdo udržel moč a křidu, jak se říkalo. Pak přišel další rok, znovu přijímačky, a táta řekl, ať si přihlášku klidně podám, i když s tím rodiče nesouhlasí, že se stejně nikam nedostanu, takže je to v pohodě. Etudy jsem si připravovala asi den před tím, než jsem na zkoušku šla. Připadalo mi to bizarní, že dělám něco proti vůli rodičů, co je bezva. Na výtvarku jsem ale neměla nakreslené věci, protože jsem vůbec nepočítala s tím, že by mi naši dovolili jít ke zkoušce. Jsem učitelské dítě, oba rodiče byli učitelé. Bratr je psychiatr, a když si dělal kurz, aby sám mohl dělat psychoanalýzu, jeho školitel mu řekl, že když máš oba rodiče učitele, jsou jen

dvě cesty, jak z tohoto drastického rodinného schématu osvobodit duši. Buď se stát psychiatrem, nebo komediantem. My vlastně s bráchou neděláme nic jiného, než že oba celý život kompenzujeme základní rodinu. Jsem vlastně vzdoroherec. Jestli jsem vůbec herec.

A na DAMU tě to pak už bavilo, tam už ti připadalo, že je to správná cesta?

Na DAMU jsem byla úplně zoufalá. Byla jsem příliš mladá, kolem mě byli lidé, kteří se na školu dostávali dva, tři, čtyři roky, už elevovali v divadle a byli to mistři sportu. Já jsem nedokázala nic. Navíc jsem měla tu vlastnost, že jsem byla moc aktivní. Blbě aktivní. Záleželo mi na tom, abychom pracovali dohromady, aby všechno bylo prima, aby se všichni měli rádi. Logicky jsem skončila jako otloukánek. Hrozně mi pomohlo, když jsme začali natáčet s Jurajem Herzem, který si mě vybral. Škola mi pak začala být jedno, povolila jsem řetěz angažovanosti. Ve čtvrtáku si mě pak vybral Krofta do Draku, takže už jsem s ročníkem ani školu nedodělávala, protože jsem hrála. Postavila jsem se tedy na jeviště až jako profesionál.

DS Vojan Desná – Mladá haluz / režie: Vladka Kodoušková
R. Hawdon: Úžasná svatba

MÁME TO ZDE ZA ODMĚNU

Rozhovor s režisérkou Vladkou Kodouškovou

Úžasná nebo Dokonalá svatba existuje ve dvou překladech. Porovnávala jste dopředu obě verze a vybrala si tu, která vám víc vyhovuje?

Popravdě jsem dostala do ruky už upravený scénář, čili jsem ani původně nevěděla, který je to překlad. Pak jsem se dozvěděla, že překlady od sebe poznám podle rozdílných konců. Ale po druhé verzi jsem se nepídila.

Když říkáte upravený scénář, od koho jste ho dostala?

Od kamaráda, který to kdysi hrál.

Takže text už byl upravený i dramaturgicky?

To ne, úpravy jsem dělala sama. Oni to neměli ani moc vyškrtané, ale nám se to zdálo zbytečně dlouhé.

Čím vás text okouznil?

My jsem dělali hlavně pohádky, ale mám v souboru dva výrazné komiky. Jeden z nich přišel s tím, že hru někde viděl a že by se mu líbilo ji udělat. Když jsem sehnala scénář, tak jsme se při prvním čtení strašně nasmáli.

Je to tedy pro tenhle soubor první zkušenost nejen se situační komedií, ale i s činohrou pro dospělé?

Ano, naše první. A musím říct, že jsme si vzali hodně velké sousto. To nám bylo jasné hned, jak jsme

začali zkoušet. Ale dost jsme se u toho pobavili a sešli se mi lidi, se kterými se nádherně pracovalo. Bezvadně na sebe slyší, navíc k tomu přistoupili zodpovědně. I pro mě to bylo osvěžení, protože v pohádkách je na jevišti klidně osmadvacet herců, takže práci jen se šesti jsem si každou zkoušku nesmírně užívala.

Úžasná svatba vypadá jako mužská komedie. Napsal ji muž, ústřední dvojicí jsou muži. Jaké to je být režisérkou takové inscenace?

Nakonec mi to bylo blízké, protože ti muži nakonec přece všechno dělají kvůli ženám. A z toho jsem vycházela.

Jak dlouho už inscenaci hrajete a pro koho?

Premiéru jsme měli letos v únoru. Máme svoje stálé publikum, kterému jsme se trefili do vkusu. Naši diváci byli nadšení. Ale to se nám dařilo i s některými našimi pohádkami. Tam dokonce máme větší návštěvnost, protože jdou rodiče do divadla s dětmi. Když chtějí jít na večerní představení, nemají kam děti dát.

V publiku dnes seděli hlavně studenti, nestrášilo vás to dopředu?

Publikum jsem vnímala a musím říct, že bylo bezvadné. Měli jsme strach, zda se takhle ráno probereme sami a zda dokážeme nastartovat

diváky. Bylí skvělí, ale byli úplně jiní, než na jaké jsme zvyklí, protože takhle mladí lidé na nás nechodí. Smáli se třeba úplně jinde, fungovali na ně jiné fóry. Byla to pro nás moc dobrá zkušenost.

Jakou zkušenost máte s celostátními přehlídkami?

Žádnou, jsme na naší první. Jen s jednou pohádkou jsme byli na národní přehlídce jako hosté. Pro nás bylo úspěchem už to, že jsme zaujali na krajské přehlídce. Tady jsme si říkali, že to bude ta třešnička na dortu, kterou si fakt užijeme. Myslím, že nás nesvazovala příliš velká tréma, protože jsem z herců cítila, že si to užívají. Máme to tady za odměnu.

Martin Rumler

VÝŠE A POKLESLOST BULVÁRNÍ KOMEDIE

Bulvární komedie. Dvě slova, která vzbuzují nemálo vášni. Žánr mnohými pohrdaný, jinými naopak adorovaný. Diváci ho milují, herci v něm vidí velkou šanci předvést se. Nemluvě o autorech, kteří tuší, ba vědí, že dobře napsanou komedií si dokáží vydělat velké peníze. Hra Robina Hawdona Úžasná svatba (jak zní titul v překladu Martina Fahrnera) je bulvární komedií, která má všechny předpoklady, aby zaujala všechny, kdo jí být zaujati chtějí.

Bulvární komedie bývá nezdědky vnímána jako (alespoň lehce) pokleslý žánr, jehož cílem je svého diváka (pouze) pobavit. Jistě, komedie, která nepobaví, není dobrá komedie. Ovšem potenciální pokleslost žánru se neodlučitelně pojí s faktem, že bulvární komedie je žánrem neskonale náročným, žánrem, jehož základem je a nutně musí být řemeslná dovednost a - řečeno poněkud jiným slovníkem - vysoká kvalita dílenského zpracování.

Hybnou silou dobré divadelní komedie jsou herci, jimž dramatikův text dává přesné zadání a mantinely předem určeného pohybu a od nichž se zároveň očekává, že se v takto vymezeném prostoru budou pohybovat svobodně, překvapovat diváky nečekanými řešeními a překypovat energií, která nenechá publikum chladným. Tak pravila komediální teorie.

Režisér takové komedie pak plní nelehké úkoly: v první řadě totiž nemůže nebýt umným řemeslníkem a kompozitorem jednotlivých dílků scénické skládačky, v níž musí vše do sebe zapadat a nelze zanedbat ani zdánlivě okrajové faktory, jakými je již adekvátní obsazení herců (či snad po anglicku a moderně: casting) či volba vhodného materiálního řešení scénografického pojetí jevištního díla.

V inscenaci DS Vojan Desná se inscenátoři pokusili vydat vstříc setkání s jedním z nejnáročnějších divadelních žánrů. Za odvahu zaslouží obdiv. Jejich komedie dokáže místy i slušně pobavit, někdy navíc potěší a v dobrém překvapí herecký výkon - role svědka Toma nechtě je toho důkazem. Vyzrazili přitom do končin, ve kterých se svedli a svedou ztratit mnohem zkušenější bardi. Divadelníkům z Desné se podařilo dojít docela daleko. Přesto jejich komedie bavila spíše (jaksi) racionálně, než aby mě dokázala vtáhnout a táhnout houštinou úžasného předsvatebního chaosu. Škoda. Ovšem bulvární komedie je skvělý sluha, ale...

Petr Christov

Už jsem tuto inscenaci viděla od několika souborů a i tentokrát se mi to moc líbilo. Je to krásně udělané, krásně zahrané. Úžasné herecké výkony.

Jaroslava, České Budějovice

Bylo to moc vtipně pojaté a herci se snažili.

Eliška, Strakonice

Fakt jsem se hodně nasmál, velká legrace. Moc mě divadlo nebaví, ale tohle mě dostalo. Navíc místo školy, že jo.

Petr, Volyně

Bylo to hezké, ačkoli v druhé půlce mi přišlo, že už šli přes hranu s některými vulgárními slovy. To už tam asi podle mě nepatřilo. Ale překvapilo mě, že i když to mělo dvě hodiny, tak to rychle uteklo, což bylo příjemné.

Štěpán, Česká Lípa

Ta hra se mi líbí, už jsem ji viděla v různých provedeních, takže jsem se docela těšila a byla zvědavá, zda to bude tak vtipné jako poprvé. Líbilo se mi to a nejvíc kluk, který hrál Toma. Ten mi přišel opravdu fakt vtipný.

Kristýna, Česká Lípa

Já jsem se bavil a Tom byl nejlepší.

Jonáš, Litoměřice

Bylo to strašně vtipné, dobré hlášky. Líbilo se mi nejvíc, když spolu hráli ti dva kluci. To mě strašně bavilo.

Lenka, Strakonice

Bylo to bezprostřední, mělo to spád. Bylo to i vtipné a přitom to nebyl prvoplánový humor, který nemám rád. Nebylo to sprosté, ale naopak moc příjemné.

Karel, Horažďovice

DS Zmatkaři Dobronín / režie: Ladislav Valeš
S. Stephenson: Vzpomínky na vodě

NA VESNIČKÁCH JE NÁM DOBŘE

Rozhovor s vedoucím souboru a hercem Františkem Kunstem

Jak se ocitne severočeský režisér u souboru na Vysočině?

Protože nás má Ladislav Valeš rád. Kamarádíme se už roky. Jeden náš režisér chce dělat hlavně komedie a my si občas chceme zkusit i něco vážnějšího. Na to je Láďa skvělý. Tohle už je naše třetí spolupráce, začali jsme Chválou bláznovství, pak Dva Jima Cartwrighta, teď Vzpomínky na vodě.

Text Vzpomínek jste režisérovi nabídli vy, nebo ho naopak přinesl on vám?

Přinesl ho Láďa Valeš. Přiznám se, že jsem se v tom po prvním přečtení vůbec nevyznal. Začal jsem text chápat tak po čtvrtém čtení a většina souboru na tom byla stejně. Pak režisér přišel už se škrty a jak jsme si sedli a popovídali, už jsme věděli, co chceme, jak to chceme a proč.

Byla to těžká herecká práce?

Už jsme režisérovi pracovní metodu znali, protože to byla třetí společná inscenace. Když jsme zkoušeli, naskakovaly nám i skutečné životní zážitky a postupně jsme přestávali hrát. Láďa je natolik citlivý, že někde nám hercům na zkoušce prostor pro naše nápady nechával. Až pak jsme zjistili, že on se tak jen tváří, že už to měl dopředu promyšlené a věděl, kde a co chce.

Navedl nás na cestu, nechal nás jít před sebou, ale hodně pečlivě sledoval, abychom šli spořádaně a z cesty nesešli.

Kromě inscenací Dva a Vzpomínky na vodě se u vás diváci mohou těšit na něco nového?

Máme rozzkoušené Světáky. Tentokrát s dalším našim režisérem Michaelem Junáškem. Chceme si zase jednou pořádně zablblnout.

Michael Junášek je profesionální režisér. Vedle toho máte ještě výrazného amatérského režiséra Valeše a domácího režiséra Mátlu. Zajímavá kombinace tří různých přístupů...

Je to hrozně zajímavé, každý pracuje nějak jinak. Míša Junášek pracuje docela pomaličku, zajímavě nás vede od scénování s textem v ruce, kdy na konci zkoušky najednou už papír herci nepotřebují. My jsme vždy pracovali s jedním profesionálním režisérem, ať už to byl Miloš Stránský, Petr Žák, nebo Míša Junášek. Díky tolika režisérům se nám daří mít i pestrou dramaturgii, protože, co si budeme povídat, vážně věci jsou divadelně fajn, ale přijde na ně méně diváků, kdežto komedie nám diváky přivedou.

Není to trochu šok pro profesionály,

když se setkají a musí pracovat s amatéry?

Oni jsou hrozně fajn v tom, že nás poznávali na dílnách, které u nás bývaly a dělali jsme na nich menší etudy. Takže s amatéry pracují, co já je znám, a věděli tedy, o co jde. Umí s námi pracovat.

Mají vlastně soubory z Jihlavska kde a pro koho hrát?

Naštěstí mají. Nám je na vesničkách na Vysočině hezky. A je třeba paradox, že když jsme hráli Zlomatku, kde se řeší vztah bigotní matky k synově homosexualitě, říkali jsme si, že to pro vesnice moc nebude. A na jednu jsme měli daleko větší ohlasy právě z vesnic, kde je pro ně coming out a problematika homosexuality asi nová a čertstvá. Ve městech už tenhle problém znají a mají ho asi za sebou, proto byl ohlas menší. Na vesnicích to brali, a to i na silně katolických místech.

Martin Rumler

VZPOMÍNKY TENTOKRÁT BOHUŽEL PONĚKUD „NA VODĚ“

Když se řekne, že je něco „na vodě“, myslí se tím, že to nemá „pevnou půdu pod nohama“, je to „vratké“, nestálé, nepevné. A pokud jde o vzpomínky, naše paměť je aktivní, zasahující a (především k našemu osobnímu prospěchu) přetvářející proces - nehledě na to, že už tak si ze společně prožitých událostí vybíráme každý jiná fakta. Tak se tři sestry, které se sejdou na matčině pohřbu v hořké komedii skotské autorky Shelagh Stephensonové *Vzpomínky na vodě*, střetávají skoro ve všem, na co vzpomenou. Každá je jiná, každá má svůj pohled na minulost, na své sestry a samozřejmě také na matku. Každá navíc řeší aktuální problémy svého života, především partnerské vztahy. A přípravy pohřbu vše vyostřují.

Soubor *Zmatkaři* z Dobronína pod režijním vedením Ladislava Valeše hru inscenuje jako konverzační komedii s prvky „hororu“ (vstupy mrtvé matky) a symbolickými významovými náznaky, zejména ve scénografii (postel, jako místo intimních vztahů i jako místo zrození, stůl jako centrální místo domova, skříně se skrytými vzpomínkami či „kostlivci“). Škoda, že potenciál těchto významů, minimálně v dnešní repríze, nebyl podle mého názoru dostatečně využitý. Stejně jako celá šíře hereckých možností souboru. Začátek byl veden v příliš vysokém tempu, které někdy až narušovalo samotnou srozumitelnost textu, přílišná soustředěnost na charakterizaci (např. opilost) překrývala jinde význam textem sdělovaných fakt, někde bránila většímu ponoru do vztahů, budujících situaci.

Těžko z jedné reprízy soudit, zda šlo jen o momentálně vzniklé interpretační nepřesnosti, nebo problémy založené už v samotné výstavbě situací. Pro to druhé by svědčilo například totální ignorování přinesené rakve s mrtvou matkou v celém začátku druhé půle představení. To, že k matce neměly třeba dobrý vztah a i teď ji dcery chtějí přehlížet, se přece dá zahrát jen ve vztahu k ní, tedy k její rakvi, nikoli, když se tento vztah vůbec „nevezme do hry“ a tedy netematizuje (teprve později se objevuje jen na základě textové informace). A tak k devízám představení patřil na řadě míst konverzační humor, ale řetězení příběhu a přesvědčivost vzhůru a jednaní byly narušovány. Byly prostě tak trochu také „na vodě“.

Aleš Bergman

V některých místech to na mě bylo moc ukecané, tak bych to seškrtnala, ale jinak jsem si uvědomila, že vzpomínky jsou vážně svině. Ale teď už musím jít zavolat své mamince.

Zdeňka, Klášterec nad Ohří

Bylo to krásné, holky to skvěle zahrály. Teda taky i kluci.

Jana, Volyně

Nelíbilo, moc nebyla zvládnutá kombinace tragédie a komedie. Záměr byl buď mnou nepochopen, nebo souborem z jeviště nepředán. Nebyl jsem z toho nadšený.

Honza, Strakonice

Líbilo se mi to. Myslím, že to bylo pěkně smutnoveselé.

Marcela, Volyně

Oceňuju některé herecké výkony, několikrát jsem se i pořádně zasmál. Na konci mi vlastně nevadí, že jsem úplně nepochopil, o čem přesně to hraje a jaké je tedy vyústění.

Mirek, Strakonice

Smrt v naší blízkosti jsme si asi zažili každý, takže to díky tomu na diváky může zapůsobit hodně silně. A vůbec vztahy s rodiči jsou zapeklitá věc. Ten text mě díky tomu moc zaujal. Asi bych to potřebovala vidět ještě jednou.

Eva, Strakonice

Parádní herecké výkony, které jsem si moc užil. Hlavně se mi líbila zhulená sestra - měla pořádnou energii - a opilecká scéna té veganky.

Pavel, Praha

T. Vůjtek: Smíření

MY O TOM NECHCEME SLYŠET. MY JSME TO ZAŽILI

Rozhovor s režisérkou Petrou Kohutovou

Píšete, že vaše premiéra byla zároveň premiérou textu.

Ano, byla to světová premiéra. Tomáš Vůjtek napsal tři hry o novodobých českých dějinách. S nadějí nebo bez ní byla dramaturgie paměti Josefy Slánské, druhé bylo Slyšení, které se stalo inscenací roku v loňském roce, to je Eichmann před nebeskou bránou. Třetí bylo Smíření. Tuhle hru měli dělat v Praze s Ivanem Krejčím, ale sešlo z toho. Text se mi dostal do ruky asi před dvěma lety. Jsem z Ostravy a s Tomášem udržuji kontakt. Viděla jsem Naději, která se mi líbila, a tenhle text, Smíření, jsem si od něj vyžádala. Zdálo se mi, že by mělo smysl text uvést.

Text je tedy přímo divadelní hra?

Je to divadelní hra, má podtitul ohlasová hra se zpěvy. Původně je širší, písni je víc. Hledali jsme způsob, jak hru uvést. Bylo pro to několik důvodů, určité osobní důvody, navíc hra zaujala soubor, a pak jsme si řekli, že ji uděláme, ale jen jako čtení. To bylo i z praktických důvodů, protože, jak jsme očekávali, premiéra byla plná, a pak přišlo třeba osm diváků, dva, dvanáct... Takle hra funguje líp na zájezdech,

protože odsun je v Karlových Varech stále živý. Vary tohle téma nezvládají. Pokoušeli jsme se inscenaci nabízet, ale lidé téma odmítají, říkají, ne, ne, ne, to my nechceme. Je to jedna z věcí, se kterými jsme se nikdy nerovnali a teď na to dojíždíme.

Je těžké se udržet, abyste se v závažnosti nedostali za hranu?

Dneska jsme do toho hodně šlápli, ale jinak je ve hře spousta humoru. Dneska nám především druhé představení vyšlo spíše dramaticky. Někteří lidé říkají, tomuhle se přece nemůžete smát, jiní říkají, a takhle teda ne, a proč tohle téma, my o tom nechceme slyšet. Jedna známá vede ve Varech klub důchodkyň. Chtěla je vytáhnout na představení, říkaly ne, ne, v žádném případě. My jsme to zažily. Co jste zažily? O tom nebudeme mluvit.

Jak jste k textu přistupovali?

Hlavně jsme se tím zabývali dlouho, hodně jsme si o tom povídali. Hra vychází z faktických a dokumentárních věcí, které se děly na Moravě, ale v západočeských Sudetech se dělo totéž. Tam hořeli němečtí sedláci přivázaní k jabloním. Na druhou stranu, co si budeme povídat, nejde ani tak o ten

odsun, ale o to, co jsou si lidé schopni udělat navzájem. To je pořád stejné. Obávám se, že současná politická situace u nás, vůbec lidská situace a pocitová situace ve společnosti je hodně drsná, a začíná být hodně podobná tomu, o čem hra je.

K formě scénického čtení Vás, jak jste říkala, vedly i praktické důvody. Jaké?

Bylo zcela evidentní, že tuhle hru neudáme. Když zkusíme komedie, trvá to půl roku. Je to forma, která nás baví. Teď máme pět lidí, kteří ještě nestáli na jevišti. První věc byla naučit je s textem. Další krok, situace skrz text. Druhá věc byla touha udělat toto téma, i s vědomím, že nebude atraktivní. Opravdu jsme si mysleli, že zahrajeme dvakrát, třikrát a půjdeme od toho. A vidíte, teď jsme měli osmou reprízu.

Petra Jirásková

NESMIŘME SE S TÍM

S efektem kontrastu pracuje inscenace Smíření Divadelního studia D3 Karlovy Vary. Tento kontrast se odehrává mezi velmi silným tématem a jednoduchou jevištní formou scénického čtení textu Tomáše Vůjtky, k čemuž byl i vhodně zvolen komorní nedivadelní prostor.

Zrůdné vzpomínky na poválečný odsun Němců jsou divákovi předkládány věcným a odosobněným způsobem. Už to je samo o sobě děsivé, když jsou tak strašné věci tlumočeny natolik nezaujatě. Herci jednotlivé postavy spíše zastupují, namísto aby je přímo hráli. Sice v dramatických situacích, tam, kde je třeba, vůči sobě adekvátně jednají, přesto si díky tomu, že text je "pouze" čten, zachovávají od postav odstup a spíše o nich podávají zprávu než aby je skutečně rozžívali.

Tento evidentně vědomý a racionálně stavěný jevištní tvar je pak kořeněný výstupem odkazujícím k lidovému divadlu, aby další zvěrstva byla pro změnu prezentována formou jakési kruté rozjuchané jarmareční písně zpívané sborem dobrých Čechů.

Zvoleným prostředkům se vymyká situace s umučenou dívkou, která zdívaldelňuje scénické čtení až do podoby účinného jevištního obrazu, aniž by rozbíjela dosavadní inscenační klíč anebo začala diváka citově "vydírat".

Jednoduchým jevištním obrazem je inscenace i zakončena - ať už bloudění světylek po horizontu vyvolá představu baterek bloudících po rabovaných domech, nebo svíček rozsvěcených za duše zavražděných, fázovaný text o zděděném obrazu podává palčivé svědectví o něčem, co dlužíme vlastní historii a co je tedy stále temně a nechtěně přítomno i v naší přítomnosti.

Je to silné téma a silná slova a jednoduchá jevištní forma dopřává divákovi velkou svobodu v osobní interpretaci - čili v tom, jakou intenzitou spoluvstoupí do událostí, nakolik se ztotožní s oním zmiňovaným historickým dědictvím, anebo nakolik vše vezme jen jako věcnou zprávu o minulosti nebo třeba jen jako zprávu o zajímavém textu.

Ať už se díky této svobodě volby kdokoliv jakkoliv smíří nebo nesmíří s danou inscenací, s tím, že toto téma jako společnost vyřešené nemáme a dlouho ještě mít vyřešené nebudeme, bychom se prozatím smířovat rozhodně neměli.

Katřina Baranowska

Líbilo se mi to. Je zajímavé, jak mají lidé různé názory, nahlíží na stejnou věc, jak si každý představují pod tím svým něco jiného. Teď budu přemýšlet.

Michal, Pardubice

Nám se moc líbil ten starší pán, který podle mě podal dobrý herecký výkon. Myslím si, že forma scénického čtení byla vybrána dobře.

Nada, Pardubice

Zajímavé, o hrozných věcech. Moc jsem se na to těšil. Text je nádherný. A jak vzali věci sarkasticky...

Petr, Aš

Mně se to velice líbilo. Líbilo se mi to jak divadelní formou, tak angažovanou hereckou výpovědí. O tématu, které všichni po špičkách obcházíme. Cením si u nich divadelního výkonu a způsobu ztvárnění, ale i odvahy do tohoto tématu šlápnout.

Honza, Klášterec nad Ohří

Je to úžasné, strašně silné. Nejdřív mi vadilo, no, spíš mě překvapilo, že to čtou. Ale myslím, že to díky tomu bylo správně chladné. Ty lidovky jsou k tomu strašně mrazivé.

Jirka, Brno

Tematicky to pro mě bylo obrovsky silné, hrozně mě to téma zasáhlo. Zasáhlo mě, že to hrajou lidi ze Sudet. Na druhou stranu, pro mě to nebylo divadlo. Nebyl to divadelní tvar, bylo to opravdu scénické čtení. Je to škoda, protože když tam najednou divadlo bylo, třeba v poslední scéně s obrazem, tak to mělo najednou daleko větší sílu.

Martin, Jihlava

...dokončení ze strany 1

Děláš lektorku hlasových seminářů. Je něco, co podle tebe amatérům chybí?

Nejen amatérům, ale všem lidem, kteří mluví česky. Chybí čtení. Nečtou se knihy, omezuje se slovní zásoba. Lidé nerozumí češtině a přestali používat normální české přízvuky. My používáme řeč, ale používáme ji tak, jako by už nesplňovala standardy řeči. Mluvíme svahilsky, i když to vypadá, že ještě mluvíme česky. Když s lidmi pracuju, první věc, kterou dělám, je, že vysvětluju zákonitosti českého jazyka. Vracíme se k Palackému a Čelakovskému. Vidíme to i u zkoušek na DAMU. Z 380 lidí, kteří se v jednom roce hlásí, splňuje naši představu o češtině jeden, dva.

Nedostatek čtení asi nebude důvod, proč se tak děje. Čím to je?

Na to je několik teorií, já mám také jednu. Po revoluci bylo potřeba uvolnit velké množství nových moderátorů. Ti, kteří uměli, byli etablovaní v Československé televizi nebo v rozhlasu. Najednou vznikla nová rádia, vznikla televize Nova. Jak bylo potřeba hodně lidí, vzali je v podstatě z ulice. Do toho přijeli američtí investigativní novináři, kteří učili, jak se dělá žurnalistika. Protože neuměli česky, učili na bázi jazyka, kterému rozuměli, na jeho vzorcích. Sama jsem zažila v dabingu, v prvních castovaných rolích, že po nás chtěli, abychom drželi přízvuk na druhou dobu. Stěžovali si, že čeština je příliš ostrá, že je to zvláštní jazyk. Chtěli, abychom mluvili jako oni. Myslím, že tím, že se na pozice v médiích dostali neškolení lidé, kteří převzali určité vzorce z cizích jazyků, se vytvořila jazyková kliše. Lidé mají mluvní vzory a těm se podléhá snadno. Teď jsem potkala ve vlaku dvě učitelky. Řvaly na celý vagon, já jsem seděla vedle nich a říkala jsem jim, vy jste učitelky, že jo? A ony mi těmi nosnými hlasy říkaly, jak jste to poznala? To se prostě pozná. Ptala jsem se jich, jestli měly ve škole nějaké školení. Říkaly, my jsme měli rétoriku, pana profesora. Před zrcadlem jsme nacvičovali všechny hlásky, tvar úst, měřila se mezera mezi zuby, aby to bylo přesné. To byly hodiny a hodiny rétorických cvičení, a kdo neobstál, neučil. Dnes nic takového neexistuje. Neexistuje na pedátech mluvní školení. Vůbec. Děti se nemají od koho učit. Celá kultura řeči, jak my ji teď máme, se začíná limitně blížit nule. Možná by pro současnou mladou generaci bylo lepší přejít na tu angličtinu, proč ne. To, že mluvíme česky, je stejně ve světových kulturních dějinách zázrak. To je jako kdyby se sebrali členové kroužku esperantistů a rozhodli se, že se na severní Moravě začne mluvit esperantem. A oni by to dokázali.

Petra Jirásková

PROGRAM

Sobota 14. května 2016

10.00 (NN) Rádobydivadlo Klapý /
režie: Jaroslav Kodeš

V. Vančura, J. Kodeš: **Rozmarné léto**

13.30 (MS) Diskuse (Rozmarné léto)

15.30 (K) Divadlo Exil Pardubice /
režie: Naďa Kubínková

L. Lochhead: **Perfect Day**

18.30 (MS) Diskuse (Perfect Day)

20.00 (NN) DS Ty-já-tr / HROBESO
Praha / režie: Milan Schejbal

R. Hawdon: **Dokonalá svatba**

23.00 (MS) Diskuse (Dokonalá svatba)

Neděle 15. května 2016

10.00 (NN) HOST DIVADELNÍHO
PIKNIKU VOLYNĚ 2016

Divadlo Letí / režie: Petr Hašek

D. Greene: **8GB tvrdýho porna**

12.00 (NN) **Slavnostní zakončení
Divadelního Pikniku Volyně 2016**

NEZAPOMEŇTE!

Zpravodaje si můžete stáhnout na
www.divadelnikipiknik.cz,
Aktuality a fotky najdete také
na facebookové stránce
facebook.com/divadelnikipiknik

Zpravodaj XXV. celostátní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Piknik Volyně 2016. Redakce: Helena Plicková, Petra Jirásková, Martin Rumler, David Slížek. Vydává Volyňská kultura. Náklad 100 výtisků.